

Goigs a Santa Maria de Cervelló

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Església de Santa Maria de Cervelló
Emplaçament Sota del turó del Castell

Coordenades:

Latitud: 41.38711395004
Longitud: 1.96067505
UTM Est (X): 413104
UTM Nord (Y): 4582252

Classificació

Número de fitxa 08068 - 339
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Popular
Any XIX - XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Religios/Cultural
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Juana María Huélamo Gabaldón - Kuanum
Data de registre de la fitxa: dl., 13/05/2024 - 04:47

Descripció

El 19 de setembre es canten els goigs de Santa Maria de Cervelló. La lletra actual va ser escrita per Josep Maria Puig i Bosch, conegut com a Pare Hilari d'Arenys de Mar, i la música per Antoni Planàs (1949).

Aquesta és la transcripció literal de la lletra:

Puix en la eterna alegria

poden tant vostres favors,

socorreu-nos nit i dia,

Santa Maria Socós.

En la rica Barcelona,

de Pares Nobles nasquéreu,

però més rica la féreu

honrant-la amb vostra persona;

dels Cervellons la corona

fóreu, sent-los filla Vós.

...

En la Religió sagrada

de la Mercè sacrosanta,

que per tan perfeta i santa,

és de tots tan celebrada,

professa fóreu i amada

de l'etern Déu poderós.

...

Dels Navegants port i guia

en tot temps tempestuós;

socorreu-nos nit i dia,

Santa Maria Socós.

Història

En general, per a tota Catalunya, la primera documentació d'aquest gènere poètic es troba al segle XIV (Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328) i el primer text conegut de goigs en català és la "Ballada dels goyts de nostre dona en vulgar cathallan a ball redo", conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV) (Pons, 1998).

La veneració a Santa Maria de Cervelló durant segles va ser molt important, no només a Cervelló sinó també a Barcelona. La santa és invocada com a patrona dels navegants i és titular de la parròquia de la Barceloneta, a la Ciutat Comtal.

La il·lustració d'una de les edicions (la corresponent a la primera imatge) és de l'artista Lola Anglada, que va tenir una important relació amb Cervelló. Malalta de tifus, va anar convalescent a aquest poble. En les seves memòries, explica que quan va arribar l'any 1923, el batlle i el secretari la van rebre i tot seguit la van pujar a una tartana i van dirigir-se cap a la masia de can Sala de Baix. Escriu: "Dalt de la carena vaig tenir un encontre feliç, la creu de terme, com si em digués: "Benvinguda!"".

Una altra dibuixant que va il·lustrar una de les diverses edicions dels goigs (imatge número 2), va ser la Núria Ribot i Rius (Barcelona, 1918 — Barcelona, 4 de febrer de 2015). Era una destacada esmaltadora, filla de Josep Ribot i Calpe. Es va formar artísticament a l'Escola Llotja de Belles Arts i a l'Escola Massana de Barcelona, on posteriorment va exercir com a professora de dibuix. La seva obra es caracteritza per un dibuix d'un perfecte realisme acadèmic, influència clara del seu pare. Va exposar les seves obres en esmalt, pintura i dibuix en diverses poblacions de Catalunya, demostrant la seva destresa en aquestes disciplines. La seva trajectòria artística i docent la va convertir en una figura notable en l'àmbit de les belles arts del país.

Bibliografia

PONS, A (1998) Exposició: "Quin goig de... goigs!". Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Universitat de Barcelona.

SERRA, Rosaura (s.d.). "Lola Anglada a Cervelló". *Arxiu del Grup de Recerca i Gaudim Cervelló*. Publicació núm. 6.

Enllaços d'interès:

[Exposició: "Quin goig de... goigs!"](#)

<https://youtu.be/xJQE76cxXh4?si=NQuOxY5Jh1HjnKAa>

GOIGS

DE LA
GLORIOSA VERGE SANTA MARIA DE CERVELLÓ
DITA DEL SOCÓS, QUE ES VENERA EN L'ANTIGA ESSLÉSIA DE CERVELLÓ

Puix en la eterna alegria poden tant vostres favors, socorreu-nos nit i dia, Santa Maria Socós.

En la rica Barcelona, de Pares Nobles nasquéreu, però més rica la fèreu honorant-la amb vostra persona; dels Cervellons la corona fóreu, sent-los filla Vós, etc.

Poca edat, i gran saber tinguéreu quant minyoneta, i de Religió perfeta humil vot volguéreu fer; complint-lo per més valer, servint a Jesús gloriós, etc.

Vostre hermosa cabellera tallàreu amb gran fervor, les joies de plata i or llançàreu de tal manera, que ensenyàreu que tot era el cor de lo vostre Espós, etc.

En la Religió sagrada de la Mercè sacrosanta, que per tan perfeta i santa, és de tots tan celebrada, professa fóreu i amada de l'etern Déu poderós, etc.

Y Ora pro nobis, Santa Maria Socós

Les riqueses que tenieu, les joies, i los tesoros, que dels Pares i Majors heretat humil havieu, en rescats distribuïreu amb zel de Déu fervorós, etc.

Sobre la mar alterada vos lan vista caminar, per als Navegants salvar, que os havien reclamada, puix sôu tan bona Atvocada del qui té esperança amb Vós, etc.

Rara fou la penitència que passà vostre sant cos, puix que d'ell los purs candors ensangrenà la freqüència; dels assots i violència de un cilici rigorós, etc.

Finí vostra vida santa rompent els argentats vels, i collocant-vos als Cels els Angels amb glòria tanta, que està tan temps ha que espanta sencer vostra cos preciós, etc.

Any mil tres cents i vuitanta el Rei traslladar volia vostre sant cos, i oferia caixa de riquesa tanta,

que vostra humilitat santa refusà, creixent el cos, etc.

Grans meravelles Déu obra per vostre medi i virtut, cobra el malalt salut, el captiu llibertat cobra; de mercès no es veurà pobre vostre devot venturós, etc.

Quant amb ses ones la Mar les pobres Naus amenaça de tal forma que té traça de voler-se-les tragar, Vós les anau a salvar servint-les de port ditzós, etc.

Any disset fou aportat en processó vostre cos al mar, que molt horrorós entrava dins la Ciutat; a l'instant fou retirat fugint de Vós temorós, etc.

TORNADA

Dels Navegants port i guia en tot temps tempestuós; socorreu-nos nit i dia, Santa Maria Socós.

O R E M U S

Ut digni efficiamur promissionibus christi

Deus, qui nos conspici in tot periculis constitutos pro nostra fragilitate non posse subsistere, concede propitius, ut intercedente beata Maria famula tua, de presentis vitæ fluctibus educti ad æternæ salutis portum pervenire valeamus. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Lletra del P. Hilari d'Arceny de Mar, O. F. M. Cap.

Música del Mestre A. Planàs. Dibuixos de Núria Ribot.

Estrelleta del camí
a la mar porteu la guia
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Entre randa delicada
i breçada amb mil amors
ereu ben considerada
com la filla dels Senyors.
Cervelló li varen dir
al llitatge que us nomia:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Ereu bella i ereu pura
i us feia angelical
una tendra formosura
que al cor hi té un raçal,
un tresor de coral i
que la llum policromia:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Mercèdria, la noblesa
tota us veu amb vestit blanc;
cortians, bella princesa,
viu el cor, viva la sang;
una creu envermell
un escut que us distingia:

Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Pel rescat ben generosa
amb un vot us entregueu;
que diran, floreta, alosa,
si això Vos profereu:
—Una verge emmoreni
pel rescat a Moreia:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Abadesa distingida
i zelosa del convent
es desplega vostra vida
com un nard de benolent;
vostres filles un matí
pantajren d'alegria:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Us contempen vostres filles
amb els hàbits amaraus,
remullades les falduilles
d'aturar les tempestats.
Es goleta o bergantí
que salveu de l'agonia?
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Tant se val nit apagada
com un cel electritat.

o la pesta desfermada;
contra vostra caritat
ja no res pot detenir
una amor que tant lluita:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Protegiu nostra contrada,
el poblat de Cervelló,
cada casa, senyalada;
com si fos Nostre Senyor;
qui amb la mà, amb l'hàbit i
fes la creu tant noble i pia:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Assistiu-nos en les penes
i llureu-nos dels pecats;
vos rompien les cadenes
i donaveu llibertats.
Ai, que el cor és pelegrí
i no sap per on la via:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Per la vida i per morir
invocant Jesús, Maria:
Apiaieu-vos de mi;
sou del Socors, Sor Maria.

Allegretto

Andante

1. Spécie tua et pulchritudine tua. 2. Intende, prospere procede, et regna.

O R E M U S
Deus, qui nos conspicis in tot periculis constitutos, pro nostra fragilitate non posse subsistere; concede propitius;
ut, intercedente beata Maria famula tua, de presentibus vitæ fluctibus educi, ad æternæ salutis portum pervenire
valeamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum...

Estrelleta del camí
a la mar porteu la guia
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Entre randa deïcada
i bressada amb mil amors
ereu ben considerada
com la filla dels Senyors.
Cervelló li varen dir
al llinatge que us romia:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Èreu bella i èreu pura
i us feia angelical
una tendra formosura
que al cor hi té un rafal,
en tresor de corall fi
que la llum policromia:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Mercedària, la noblesa
tota us veu amb vestit blanc:
cortisans, bella princesa,
viu el cor, viva la sang;
una creu envermellí
un escut que us distingia:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Pel rescat ben generosa
amb un vot us entregueu;
que diran, floreta, aïosa,
si això vos professeu?

-Una verge emmoreni
pel rescat a Mòria:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Abadesa distingida
i zelosa del convent
es desplega vostra vida
com un nard de benolent;
vostres filles un mati
pantejaren d'alegria:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Us contempen vostres filles
amb els hàbits amarats,
remullades les faldilles
d'aturar les tempestats.
Ès goleta o bergantí
que salveu de l'agonia?

Estrelleta del camí
a la mar porteu la guia
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Tant se val nit apagada
com un cel electritzat,
o la pesta desfermada;
contra vostra caritat
ja no res pot detenir
una amor que tant llufa:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Protegiu nostra contrada,
el poblat de Cervelló,
cada casa, senyalada;
com si fos Nostre Senyor
qui amb la mà, amb l'hàbit fi
fes la creu tant noble i pia:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Assisiu-nos en les peres
i lliureu-nos dels pecats;
vos rompieu les cadenes
i donàveu llibertats.
Ai, que el cor és pelegrí
i no sap per on fa via:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Per la vida i per morir
invocant Jesús, Maria:
Apiadeu-vos de mi:
sou del Socors, sor Maria.

Vl Specie tua et pulcritudine tua.

OREMUS

Rl Intende, prospere procede, et regna.

Deus, qui nos conspicias in tot periculis constitutus, pro nostra fragilitate non possit subsistere: concede propitius: ut, intercedente beata Maria famula tua, de procerentis vitæ fluctibus educi, ad æternæ salutis portum pervenire valeamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum...